

Олександр Неприцький

**ВИСВІТЛЕННЯ ВТРАТ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ПІД ЧАС
ПЕРШИХ ДВОХ РОКІВ ПОВНОМАСШТАБНОЇ РОСІЙСЬКО-
УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ (2022 – 2023 РР.) В ПУБЛІКАЦІЯХ
БРИТАНСЬКИХ ЗМІ**

У статті досліджується висвітлення британськими ЗМІ втрат особового складу російської армії та Збройних Сил України протягом перших двох років повномасштабної російсько-української війни. Аналіз публікацій «The Independent», «The Economist», «The Guardian» дозволяє прийти до висновків, що: а) британські медіа цілком дотримувались принципів інформаційної гігієни і поширювали лише дані, що були оприлюднені офіційними інституціями або вже набули широкого розголосу; б) опубліковані матеріали не шкодили союзнику – Україні; в) в жодній сегментації російських втрат не виокремлювали жителів квазідержавних утворень Л/ДНР, тож не зрозуміло, чи взагалі їх було враховано в наведених цифрах вбитих і поранених з російської сторони.

Ключові слова: Україна, Росія, Велика Британія, Сполучені Штати Америки, втрати, російсько-українська війна.

Oleksandr Neprytskyi

**COVERAGE OF PERSONNEL CASUALTIES DURING THE FIRST
TWO YEARS OF THE FULL-SCALE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR (2022-
2023) IN THE PUBLICATIONS OF THE BRITISH MEDIA**

The article examines the British media coverage of the losses of personnel of the Russian army and the Armed Forces of Ukraine during the first two years of the full-scale Russian-Ukrainian war. Analysis of publications in such online media outlets as The Independent, The Economist and The Guardian allows us to come to the following conclusions: a) the British media fully complies with the principles of information hygiene and disseminates only data that has been either made public by official institutions or is a matter of general knowledge; b) the published materials have not harmed the ally - Ukraine; c) the residents of the L/DPR quasi-state entities have not been singled out in any of the presented segmentations of Russian casualties, so it is unclear whether they have been taken into account in the total numbers of killed and wounded on the Russian side.

Keywords: Ukraine, Russia, the United Kingdom, the United States of America, casualties, Russian-Ukrainian war.

Воюючі сторони, зазвичай, не оприлюднюють дійсну цифру втрат своїх солдат і офіцерів. Під час повномасштабної російсько-

української війни Київ і Москва також тримали свої реальні втрати в секреті, оскільки ці цифри безпосередньо впливали на моральний дух армії, настрої населення всередині країн та сприйняття війни за кордоном. У той же час, аналітичні центри, безпекові та оборонні структури інших держав, міжнародні організації проводили власні підрахунки втрат техніки і живої сили сторін. Частина цих досліджень залишилася для службового використання, а частина була винесена на широкий загал.

Інформація про втрати живої сили в російсько-українській війні періодично з'являлася у британських виданнях, де автори переважно посилались на підрахунки Міністерства оборони Сполученого Королівства, дані американських союзників, та опозиційні російські ресурси, що проводили дослідження у співпраці із західними партнерами. Приблизні оцінки кількості вбитих та поранених з обидвох воюючих сторін протягом періоду повномасштабної війни публікували британські видання «The Independent» [5], «The Economist» [1] «The Guardian» [3] та інші.

Мета статті полягає у дослідженні висвітлення втрат російської армії та Збройних Сил України протягом перших двох років повномасштабної російсько-української війни за даними, що були оприлюднені у відкритих британських джерелах.

Інформація на тему кількості загиблих і поранених в російсько-українській війні переважно дублюється в різних британських ЗМІ. Тому для аналізу ми відібрали найбільш значні за обсягом та охопленням аудиторії публікації у провідних національних виданнях.

В середині другого року повномасштабної війни з'явилася серія публікацій в британській пресі. В травні 2023 року «The Guardian» розмістила статтю, де показала динаміку втрат російської армії, зазначивши, що лише «протягом перших 5 місяців було вбито понад 20 тис. і поранено понад 80 тис. російських солдат», за даними розвідки Сполучених Штатів [3]. (Дані цифри включали втрати в складі ПВК «Вагнер», що визначались як половина втрат російської армії, але, ймовірно, не включали загони квазідержавних утворень Л/ДНР. Як побачимо далі, загиблих і поранених із числа мобілізованих на цих територіях не згадують жодного разу.) В наступний період, пише видання, динаміка зберігалася, і до вищезгаданих 20 тис. загиблих і 80 000 поранених можна додати ще 100 тисяч вбитих і поранених російських солдат. Щодо втрат української сторони, видання зазначає, що США відмовляються давати підрахунки, оскільки це чутлива воєнна інформація, яка може зашкодити союзнику [Україні – О.Н.], і далі, посилаючись на «витік секретних даних» [4], подають цифри: 15 500 – 17 500 вбитих, і понад 100 000 поранених.

Через чотири місяці, згадуючи той же секретний документ газета «The Independent» пропонувала читачеві орієнтовні втрати російських військових, що становили близько 189 500 – 223 000, включно з 35 500 – 43 000 загиблих у бою і 154 000 – 180 000 поранених [5]. Постає

питання, чому спостерігається така різниця у цифрах, що офіційно подаються українською стороною і даними закордонних аналітичних центрів, які публікували британські медіа. Джо Сомерлад, автор згаданої статті, дав на це питання відповідь, що справа у грі слів, а не в різкій різниці у підрахунках. Українське Міністерство оборони використовувало воєнний евфемізм «ліквідовані», яке сприймається як «знищені», тобто «вбиті», а насправді, дозволяє поєднати в одну групу вбитих і поранених, що не можуть більше перебувати на полі бою. (В британських медіа для такого об'єднання, зазвичай, використовують інший евфемізм – «втрати».)

В липні 2023 року в журналі «The Economist», а в серпні в газеті «The Independent» з'явилися публікації, що посилювалися на підрахунки російських опозиційних ресурсів «Медуза» та «Медіазона» у співпраці з німецьким Тюбінгенським університетом і російською службою BBC, які використовували інформацію з відкритих джерел, а методом дослідження був пошук і облік некрологів у місцевих ЗМІ та записів у реєстрах набуття права власності у результаті успадкування майна після смерті попередніх власників. (Аналогічний метод підрахунку, використовувався раніше для встановлення кількості смертей під час пандемії COVID 19 [5].) Брили відкриті дані з реєстру рішень про успадкування власності та фіксували дату смерті. А потім порівнювали, на скільки зросла кількість померлих чоловіків у віці до 50 років порівняно із попередніми роками. Результат підрахунків давав орієнтовні цифри 40 – 55 тис. вбитих станом на 27 травня 2023 року [1]. Ці цифри менші, ніж дають інші джерела, зазначає редакція «The Economist» (однією з причин є те, що не враховується велика кількість зниклих безвісти та полонених [5]), і наводить альтернативні підрахунки. Наприклад, американський аналітичний Центр стратегічних та міжнародних досліджень давав цифри 60-70 тис. вбитих станом на кінець 2022 року [1]. Дослідження обмежувалося першим роком повномасштабного вторгнення, тому що базувалося на аналізі даних річного звіту Росстату – російського статистичного відомства. Керуючись логікою, що на одного вбитого припадає, мінімум, три покалічених, то загальна цифра втрат мала становити близько 200 тисяч, продовжує далі автор.

До другої річниці повномасштабного вторгнення журнал «The Economist» опублікував підсумкову публікацію, де порівняв оцінки втрат російської армії, подані різними аналітичними інституціями. Станом на 31 грудня 2023 року втрати російської армії, за наведеними даними, зросли до 66 000 – 88 000 осіб. Міністерство оборони Великої Британії наполягало на цифрі 70 000, а США вважали, що може бути навіть 120 000 [2].

Якщо говорити про оцінки власних втрат українською і російською сторонами, то британські видання, із викладених на початку статті причин, не сприймали їх як об'єктивну оцінку втрат. Озвучені російською стороною цифра близько 6 тис. загиблих солдат російської

армії однозначно була розцінена як надто занижена [5]. А 31 тис. українських загиблих, озвучена Президентом Володимиром Зеленським, попри широку розтиражованість, у британських ЗМІ також не подавалась як цифра, що варта довіри. Коментуючи цей показник, «The Economist» в редакційній статті зазначив, що за офіційними даними Сполучених Штатів, цю цифру потрібно підняти більш, ніж вдвічі [2].

Таким чином, а) британські медіа цілком дотримувались принципів інформаційної гігієни і поширювали лише дані, що були оприлюднені офіційними інституціями або вже набули широкого розголосу; б) опубліковані матеріали не шкодили союзнику – Україні; в) в жодній сегментації російських втрат не виокремлювали жителів квазідержавних утворень Л/ДНР, тож не зрозуміло, чи взагалі їх було враховано в наведених цифрах вбитих і поранених з російської сторони.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. How many Russian soldiers have been killed in Ukraine? The Economist. 10 July 2023. URL: <https://www.economist.com/graphic-detail/2023/07/10/how-many-russian-soldiers-have-been-killed-in-ukraine>
2. How many Russian soldiers have died in Ukraine? The Economist. 24 February 2024. URL: <https://www.economist.com/graphic-detail/2024/02/24/how-many-russian-soldiers-have-died-in-ukraine>
3. More than 20,000 Russian soldiers killed in five months in Ukraine, US says. The Guardian. 01 May 2023. URL: <https://www.theguardian.com/world/2023/may/01/more-than-20000-russian-soldiers-killed-in-five-months-in-ukraine-us-says>
4. Pentagon investigates reported leak of top-secret Ukraine documents. The Guardian. 07 April 2023. URL: <https://www.theguardian.com/world/2023/apr/07/pentagon-investigates-reported-leak-of-top-secret-ukraine-documents>
5. Sommerlad J. How many casualties has Russia suffered in Ukraine? The Independent. 11 August 2023. URL: <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/russia-ukraine-war-losses-update-b2391513.html>